

VEDAT UYGÜR'UN "MADENCİLİĞİN SONUMU"¹¹ BAŞLIKLİ MAKALESİNİN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ: TEKNİK BİR YAZIMI YAZIM TEKNİĞİMİ?

İnsan-çevre ilişkisi tüm imanları ve hatta yeryuvarımızdayaşayan tüm canlıları yakından ilgilendirdiği için çok hassas bir konudur, Bu nedenle bu konuya gerçek bir bilimci duyarlılığında yaklaşmak gerekmektedir.

Ayhan SOL
M.TA Genel Müdürlüğü
Maden Bül ve Arama Daimi - ANKARA

Siyanür kullanılarak altın işlenmesi konusu son yıllarda ülkemizdeki çevre-doğa tartışmalarının odağını oluşturmaktadır. Bu tartışma etrafında çevre bilincinin, eksik de olsa, yurttaşlar arasında geliştiği gözlenmektedir. Kamuoyuna mal olmuş tüm konular gibi, bu alan da düzenli bilimsel tartışmalardan «n yüzeysel görüşlere kadar tüm anlayışların sergilendiği bir arena oluşturmaktadır. Bilim ve tekniği kendi tekelinde sanan bazı " teknik adamlar" ise çevrelerine sahip çıkmaya kalkan halkı "cahillik", "bilinçsizlik" ve "geri kafalılık" ile suçlarken medya kuruluşlarını da bu "cahillik" ve " geri kafalılığa" çanak tuttukları için eleştirmektedirler. Bu "teknik adamlar"a göre, "mesele teknik bir meseledir ve ancak uzmanlar eliyle çözülebilir," Bu nedenle, özellikle medyanın yaptığı gibi, "insanların kafasını bulandıracak içeriksiz propogandalara" itibar gösterilmemelidir. Konu bilimin soğukkanlılığı ve nesnelliliği içinde çözülmelidir.

Yukarıda kısaca özetlenen görüş sahiplerinden biri de meslektaşımız sayın Vedat Öygür'dür. Kendisinin bu konuda bir çok makalesi vardır ve şimdiye kadar bazı toplantılarda da uzman olarak görüşü alınmıştır. Kendisi JMO Bülteni'nin son sayısında (96/1)^f bu konuya açıklık getirmek ve artık bu seviyesiz tartışmalara bir son vermek amacıyla, "Madenciliğin sonumu?" başlıklı bir yazı kaleme almıştır. Bu yazısında, medyadaki

şişirilmiş, çarpıtılmış haberlere özellikle dikkat çekerek bu kuruluşların konuyu yanlış zeminlere taşıdığını, bilimsel ve teknik olan bu sorunu basit bir propoganda ile sıradanlaştırdıklarını dile getirmektedir, Yazınp bu tonda başlamasından dolayı yazısının çok teknik olacağı düşünülebilirdi, Ancak yazı okunmaya devam edilince çok farklı bir tarzın tüm yazıya hakim olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu tarz, tam da sayın Öygür'ün eleştirdiği medyanın tarzıdır. Bu nedenle ben teknik olduğu iddia edilen bu konuya sayın Öygür'ün hiç de bilimsel ve teknik bir tarzda yaklaşmadığını makalesini irdeleyerek göstermeye çalışacağım. Bunu yaparken Çevre Yüksek Mühendisi Nizamettin Kazancı'nın JMO Haber Bülteni'nin 95/4 sayısındaki yazısına zaman zaman değineceğim, Çünkü bu yazı her ne kadar sayın Kazancı'nın görüşlerine tamamen katılmasam da genelde anlayış gören bilimsel tarza daha uygundur ve meslektaşlarımızın karşılaştırma yapmasının kolay olabileceği uygun bir referans oluşturmaktadır.

İnsan-çevre ilişkisi tüm insanları ve hatta yeryuvarımızda yaşayan tüm canlıları yakından ilgilendirdiği için çok hassas bir konudur. Bu nedenle bu konuya gerçek bir bilimci duyarlılığında yaklaşmak gerekmektedir. Bunun için konu hakkında yazan ve konuşan teknik insanların kullandıkları dile özellikle dikkat etmesi zorunludur, İnsanların duygularına yönelerek yönlendirmeye ça-

lişmak yerine, onları doğru kararı verebilmeleri için bilgilendirmek gerekmektedir. Ancak sayın Oygür bu tavrın dışına taşarak, açık bir taraf gibi, söz konusu yazısıyla okurlarını etkilemeye çalışmıştır. Bunu yaparken de, teknik adama yakışmayan bir üslup kullanmıştır.

Herhangi bir bilimsel yayında dikkat edilecek noktalardan en önemlisi bu konuda farklı görüşlerin nesnel bir şekilde ortaya konması ve bunların üzerinden yazarın kendi görüşünü bilim dışı bir dilden uzak durmaya çalışarak, ifade etmeye çalışmasıdır. Kuşkusuz her bilimci kendi çalışmasının doğruluğuna inanır. Ancak bu görüşün sunulmasında bağınaz bir şekilde farklı görüşlere saldırmaktan ve onları çarpıtmaktan kaçınmak gerekmektedir. Özellikle de alaycı bir üslubun bilimsel metinlerde bulunması doğru değildir, Ancak sayın Öygür yukarıda sıraladığım konulara yeterli titizliği göstermemiş ve hatta kışkırtıcı bir ifade kullanmıştır. Bu nedenle ben sayın Oygür'ün yazısını çözümlenmeye, kullandığı dilin ne anlamlar taşıdığına meslektaşlarımızın dikkatini çekmeye ve sayın Oygür'ün, sinsi bir şekilde dilin gücünden yararlanarak, okurlarını ikna etmeye çalıştığını göstermeye çalışacağım.

Sayın Öygür tezini haklılandırmak için üç ana temaya dayanmıştır,

1 - Medyanın güvenilirliği-

2-Küreselleşme üzerine kurulu yaygın siyasal söylem.

3- Milliyetçilik,

Sayın Oygür daha ilk paragrafta insan yaşamını hiç önemsemediğini yaptığı alıntı ile ortaya koymaktadır.

Fizik profesörü Cohen, Amerikan tarihinde radyasyon kazalarının lö'dan az Ölümüne neden olmasına ve son 15 yılda bu yüzden bir tek kişi bile ölmemiş olmasına karşın "öldürücü nükleer tehlike" hakkında ABD'de yılda 200 yazı yayımlandığını belirtir, İşin özü, hepimizin iyi bildiği hoş bir ifade gizlidir: "Eğer, bir köpek insanı ısırırsa önemli değildir, ama tersine, bir insan köpeği ısırırsa çok ilgi çekici bir haber olur." (sayfa 17)

Bu ifadeyi nasıl yorumlamalıyız? "İnsanların bazı tehlikelere karşı duyarlı olmaları için çok sayıda insan yaşamını kaybetmelidir" şeklinde mi? Yoksa "insan hayatı deneme yanılma yoluyla tehlikeye atılabilecek kadar ucuzdur" diye mi? Ne mutlu ki, Amerikalılar insanlar ölmeden nükleer tehlikenin farkına varmışlar ve bu konuda halkı bilgilendirmek için yılda 200 makale yazmaktadırlar. Bilimin sıradan bir faaliyetten farkı, olabilecekleri önceden görmek değil midir? Tehlikeler meydana gelmeden önce insanları uyarmak, kamuoyu oluşturmak bilimcilerin görevi değil midir? Yoksa sayın Oygür kendisinin böyle bir sorumluluğu olduğunu düşünmüyor mu? Ayrıca Çernobil faciası gibi bir olay daha belleklerde taze iken Amerikalılar'ın "Durun hele, bu ölenler Rus'tular. O nedenle bizi ilgilendirmez. Ön-

ce birkaç yüz Amerikalı ölsün ondan sonra gerekli önlemler alınmaz" mı demeleri gerekiyordu? Herhalde sayın Oygür Amerikalılar'ın da Çernobil faciasından sonra bizim bakanımız ve atom enerjisi kurumu başkanımız gibi davranmasını bekliyordu; yani televizyona çıkıp radyasyonlu çayları içmek.

Yukarıda sayın Öygür'den yaptığım alıntının son kısmı özellikle garip ve ciddiyetsizlikle doludur. Gariptir, çünkü verdiği "insanın köpeği ısırması" örneği tam tersi bir anlam taşımaktadır. Yani medya için ilgi çekici olan yüzlerce kişinin radyasyondan ölmesidir, ölümlerin olmaması için insanların uyarılması değil Ciddiyetsizdir, çünkü bu konuda yazılan makaleleri, ister bilimsel olsunlar ister olmasınlar, "köpek ısırması" örneği ile alaya alması kendisinin radyasyonun olası tehlikeleri konusunda ne kadar "gözü kara (cahil mi demeliyim acaba?) olduğunu göstermektedir.

Bu paragraftan sonra sayın Öygür bilimsel olarak sorunu tartışmak ve ciddi çevreci bilimsel yayınlarla hesaplaşmak yerine nedense medya ile hesaplaşmayı seçmiştir. Oysa ki Sayın Kazancı'nın yukarıda sözünü ettiğim yazısı ile hesaplaşması çok daha doyurucu olabilirdi. Yine de medya ile bu hesaplaşmasında kendisini canı gönülden destekleyebilecek bir çok kişiden biri olmama karşın, sayın Öygür'ün medyaya karşı kullandığı bazı önermeleri kendi tezini kanıtlamak için kullanmış olması onunla farklılaşmamı-

za neden olmaktadır.

Hepimizin bildiği gibi medya, dünyada uzun yıllardır, ülkemizde de son yıllarda özellikle özel televizyonların artması ve başında yoğun bir tekelleşmenin başlaması ile, çok önemli bir güç haline gelmiştir. Bugün artık her türlü bilgimizi medya aracılığıyla almaya ve giderek de medya tarafından yönlendirilmeye, hatta onun tarafından koşullandırılmaya başladık. Ancak medyanın bu özelliği önce gelişmiş batılı ülkelerde ve ardından bizde de fark edilmeye başlanmış ve en azından aydın kesimler arasında, medyanın rolü, inandırıcılığı ve misyonu tartışılmaya başlanmıştır. Ancak geniş halk kitleleri de giderek her duyduğuna inanmaya ve medyanın bu tehlikeli gidişine karşı uyanmaya başlamıştır. Sayın Öygür insanların medyaya karşı olan bu olumsuz duygularını kullanarak kendi iddiasını meşru olmayan bir şekilde haklılandırmaya çalışmaktadır. Yazısında kullandığı cümleler de insanların aklından ziyade duygularına hitap eden ifadelerdir ve sanki birer kanılmışlar gibi sunulmaktadırlar. Bazı örnekler verelim:

Sayın Öygür siyanürün altın işletmeciliğinde neden "kaçılmaz" olduğunu açıklamak yerine medyanın (kendisinin doğru olarak teşhis ettiği biçimde ama burada gereği yokken) moda peşinde ve sığ bir şekilde konuya el attığını söylemektedir. Bunu yaparken de Öyle iki kelime kullanmaktadır ki bunlar bilimsel bir

Medya, teknoloji gereği olarak altın cevherin işlenmesinde kullanımı kaçınılmaz olan siyanür yüzünden, günümüzdekimoda deyimiyle "in" olan çevreci olmanın çekiciliğine kapılarak oldukça sık bir biçimde altın madenciliğini hırpalamaktadır," (sayfa 17)

metinde boksta belden aşağı vurmakla eşdeğer bir anlam taşırlar, Bunlar "in" ve "hırpalamaktır", "in" kelimesi hepimizin bildiği gibi İngilizce bir kelimedir ve günümüzün sonradan görme körcahil "aydınlar" tarafından batılı olmanın bir özentisi olarak kullanılan bir çok kelimedendir. Sayın Öygür bu kelimeyi kullanarak medya ile alay ederken, okura da "işte siyanürle altın işletilmesine karşı çıkanlar sizin hiç de hoşlanmadığımız bu görgüsüz kişilerdir. Bu kişilerin ne kadar zavallı olduğu kullandıkları dilden de bellidir, Bunlar mı doğruyu söyleyecekler size?" demek istemektedir. Sanki siyanürle altın madenciliğine karşı çıkanlar yalnız bu sonradan görmelermiş gibi,

İkinci kelime ise, "hırpalamak"tır. "Hırpalamak" bilimsel metinlerden ziyade edebi metinlerde yeri olan, yılların tortusunu barındıran bir kavramdır. Bu kelime ile bazı kişilerin düpedüz altın madenciliğine karşı düşmanca bir tutum takındıklarını vurgulamaktadır, Ayrıca JMO Bülteni'nin

okurlarının yerbilimciler olması ve madencilikten ekme yemesi de bu kelimenin gücünü arttırmaktadır. Böylece okurların, kendi ekmeğine bu şekilde düşmanca bir tavır takman ("hırpalayan") medyanın hiç bir söylediğine inanmamaları ima edilmektedir.

Öte yandan Nizamettin Kazancı medyanın yalnızca siyanürle altın işletmeciliğinin yanında yayın yapmadığını belirtmektedir, Sayın Kazancı medyanın çeşitli çıkarlar sağlayarak yabancı altın şirketlerinin sözcülüğünü yaptıklarından söz etmektedir.

Sayın Kazancı, basının hem lehte hem de aleyhte yazıları yayınladığını belirtirken sayın Öygür lehte yayınların varlığını görmezden gelerek sorunu çarpıt-

„basın, araştırmacılıktan uzak, kullanılmakta, bir yandan altın madencilerinin olumlu kamuoyu oluşturma gayretleri sonucunda olumlu haber yazmakta, diğer yandan, olumsuzluğu ve karşı çıkmayı takım tutar gibi savunan ilgili, ilgisiz herkesin görüşlerini ortaya koymaktadır,

„basında rüşvetle hazırlanmış, "madeni destekler imza kampanyaları" iddiaları gündeme gelmekte, ya da olumlu haberler yazdırmak amacıyla, Yeni Zelanda'ya gazetecilerin götürülmesi söz konusu olmaktadır...

maktadır. Yok eğer sayın Kazancı'nın yazdıklarının doğru olmadığını düşünmekteyse, bu konudaki görüşlerini doğrudan bu makaleyi hedef alarak tartışması gerekmektedir.

Sayın Kazancı'nın yazısında sayın Oygür'ün örnek alması gereken bir başka nokta ise sayın Kazancı'nın oldukça yansız bir şekilde yazmaya çalışmış olmasıdır. Her ne kadar zaman zaman sayın Kazancı da bilimsel ifadeler dışında edebi ifadelere de başvurmuşsa da sayın Öygür'ün yazısıyla karşılaştırıldığında daha bilimsel bir üslup kullandığı ortaya çıkmaktadır.

Yukarıda çözümlenmeye çalıştığım kelimelere benzer ifadeler devam etmektedir. Sözelimi hem men bir sonraki paragrafta medyanın siyanürleme konusundaki cehaletinden söz edilerek, „tevatür" daha da ileri götürülmektedir., denilmektedir. Buradaki "tevatür" kelimesinin seçilmesi ve tırnak içinde kullanılması yine mantığın gücünden yararlanmak yerine sözcüklerin gücünden yararlanma duygusunun öne çıktığını göstermektedir. Yine aynı cümlede medyada kullanılan ve gerçekten büyük bir cehalet anlamına gelen ifadelerden bir diğeri verilmektedir, „siyanürün dere gibi aktığına halkın dikkati çekilmektedir, "Bu bülteni okuyan herkes siyanürün dere gibi akmasının söz konusu olmadığını bilecek düzeydedir, Medya adı bir söz oyunu yaparak insanların duygularına seslenmeye ve onları kışkırtmaya çalışmıştır. Ancak

asıl düşündürücü olan, sayın Öygür'ün aynı üslupta kendi meslektaşlarını medyaya karşı "dolduruşa getirerek" kendi elini güçlendirmeye çalışmasıdır.

Aynı sayfanın (sJ7) beşinci paragrafında da benzer şekilde medyanın bir abartısı,, felaket filimlerinin senaryosunu andırmaktadır... biçiminde verilmektedir. Doğru, medya gerçekten felaket senaryoları kaleme almaya bayılır ancak konumuz "Medyanın siyanürü altın işletmeleri konusunda ki abartılı ve kışkırtıcı tutumu" mudur yoksa "altın madenciliği" mi? (Bu arada sayın Öygür'ün seçtiği başlık da dikkate değer, "Madenciliğin Sonu mu?" Bu da gerçekten çok iyi bir mesajdır ve yazılı medyanın başvurduğu "vurucu manşet" benzeri bir başlıktır. Yazıcı okuyan jeoloji mühendislerinin bu başlıktan etkilenmesi ve "eyvah, ekme tekneimiz elden mi gidiyor?" diye heyecana kapılması arzu edilmiş gibi görünmektedir.)

Onsekizinci sayfada bazı teknik ayrıntılar verildikten sonra üçüncü sütun ikinci paragrafta sayın Kazancı'nın bir ifadesine yer verilmektedir, "Bu şartlarda karar vermek neredeyse imkansızdır. Çünkü bu konu teknik bir konudur ve bu konu uzman insanlar tarafından tartışılmalı ve doğru aranmalıdır," Sayın Öygür'ün bu dileği paylaştığını sanıyorum ancak bu teknik konuyu kendisi gibi teknik bir adamın, hiç olmazsa sayın Kazancı gibi, teknik bir dille tartışması gerekirken edebi bir dile yönelmesi gariptir.

Yukarıda sözü edilen son paragraftan sonra sayın Oygür medya ile ilgili şöyle devam etmektedir, „medya o üstün gücünü kullanarak halkın doğruyu öğrenme ve gerçeği bilme özgürlüğünü engellemektedir," Sayın Öygür ise meslektaşlarını bilgilendirmek yerine medyanın yöntemlerini kullanarak onları yönlendirmeye çalışmaktadır. Sanki demek istemektedir ki, "bu medya var ya bu medya, onların işi gücü yalan dolandır, Onun için siz onun propagandalarına inanmayın," Ancak bunları diyerek kendisi de propaganda yapmaktadır, Oysa ki yukarıda değindim gibi, medya yalnızca siyanürle altın işletmeciliğinin lehine yazılar yayımlamamaktadır.

Bundan sonra konuyu daha teknik olarak ele almaya başlayan sayın Öygür makalenin geri kalan kısmında da benzer bir tarzda devam etmektedir. Burada medyaya değil artık kendi yarattığı diğer bazı "düşmanlara" da saldırmaktadır.

Dördüncü sayfanın sonundan başlayarak siyanürün altın üretimi dışında hangi alanlarda kullanıldığı konusunda bilgi vermektedir. Bu sektörlerin bazıları metal işletme ve kaplama, galvaniz, sentetik polimerlerin üretimidir, Bunlardan başka, siyanürün haşere ilacı olarak da kullanıldığı belirtilmektedir, "Bu siyanürün bir bölümü de haşere ilacı olarak tarım sektörü tarafından uğruna madencilik yapılması engellenen ağaçların ve bitkilerin yetiştiği toprağa serpilmiştir." Burada şu

DİERLEHİRME

mesaj verilmeye çalışılmaktadır, "Siyanür zaten yaygın bir şekilde, hem de denetimsiz olarak, kullanılmaktadır, bunlar dururken çevreciler neden "güvenilir" altın madenciliğini hedef almaktadırlar," Sanki çevreciler yalnızca altın madenciliğinde siyanür kullanımına karşıymış gibi. Halbuki altın konusu sayın Öygür'ün de farketmediği gibi medya tarafından abartılmaktadır. Ancak aynı medya diğer konulardaki çalışmalara itibar etmemektedir. Ancak bundan şöyle bir sonuç mu çıkartılmalıdır. "Zaten- doğa tahrip edilmektedir, o halde bir eksik bir fazla farketmez*" Yine buradan da iki yanlıştan bir doğru çıkarılmaya çalışılmaktadır. Yukarıda alıntılanmış ve vurguladığım son cümledeki alaycı ifadeye dikkatinizi çekmek isterim, "uğruna madencilik yapılması engellenen ağaç ve bitkiler," Sanki bu bitkiler temizlenmesi gereken zararlı otlarmış da birileri bu değersiz şeyler uğruna altın madenciliği gibi değerli bir çabaya engel olmaktadırlar. Bu ülkenin bitkilerinin de en az altın kadar, hatta daha da, değerli olduğu sayın Öygür tarafından da bilinmelidir. Bu bitkilere yapılan diğer fütursuz saldırılar başka saldırıların meşrulaştırılması için kullanılmamalıdır. Özellikle "teknik" adamlar tarafından. Bu konuda sayın Kazancı'nın yazısını başvurmalıyız. Böylece altın üreticisi yabancı şirketlerin doğaya nasıl baktıklarını ve bu konuda sayın Öygür ile ne kadar ortak yönleri olduğunu görebiliriz,

HavratVdaki altın madeninin işletilmesi, bilindiği gibi 22 dönem zeytinliğin yok edilmesini öngörmekte olup, şirket altının mı yoksa, zeytinin mi ekonomiye katkısı daha büyüktür, bunun hakkında fikir yürütmektedir. Oysa altın bir kere çıkartılır, zeytin ise yüzyıllar boyu ürün verir. Üstelik Türkiye dışındaki başlıca zeytin üreticisi ülkeler arasındadır. 1992 verilerine göre Dünya'da üretilen 10.7 milyon ton zeytinin % 8.9'u ülkemizde üretilmektedir ve ülkemizin toplam zeytin ağacı varlığının % 817 Ege bölgesinde yer almakta ve üretimin % 72'si bu bölgemizde yapılmaktadır, Şirket, kesilen zeytin ağacı kadar yeni ağaç dikeceğini söylemektedir, ancak şirketin dikebileceği alan tarıma, elverişli alan olacaktır. Şirket, tarımın mümkün olmadığı tamamen kayalık bir araziye zeytin ağacı dikerek, burayı tarıma elverişli hale getirmeyi taahhüt etmemektedir, (sayfa 12)

Sayın Öygür'ün bu konuda sayın Kazancı'ya itirazları var idiyse bunları duymak isterdik. Ancak kendisi medyayla hesaplaşmaktan fırsat bulup konuyla ilgili diğer bir yazıyı görmezden gelmeyi yeğlemiştir.

Beşinci sayfanın ilk sütununun sonunda ise gerçekten manidar bir ifade vardır, "Bu durumda akla, acaba altın madenciliği yapacak şirketlerin yabancı sermaye

yeli olması nedeniyle mi bu kadar katı davranıldığı sorusu da gelmektedir," Öncelikle şunu belirtiyim ki, sayın Öygür'ün ve onun gibi benim ve bir çok kişinin hiç beğenmediği medyanın yabancı sermaye düşmanlığı yapmaları düşünülmeye bile. Çünkü bu medya kuruluşları yabancı sermaye ile iç içedirler ve hatta varlıkları bile buna bağlıdır, (Bu konuda yine sayın Kazancı'nın yazısına başvurulabilir, "Yabancı şirketler ülke çıkarlarını değil, kendi çıkarlarını düşünürler"(sayfa 13) O halde, eğer bu yabancı sermaye düşmanları medya şirketleri değilse (bu konuda sayın Öygür'le hem fikiriz sanırım) kimlerdir? Sayın Öygür bu ifadeyle kimleri hedef almaktadır? Eğer hedef sayın Kazancı ise bu konuyu rahatlıkla gündeme getirebilirdi. Ancak sayın Öygür'ün esas hedefi son yıllarda neo-liberallerin saldırmaktan özel bir zevk aldıkları ve dinazorlukla suçladıkları "çağdışı" solculardır sanırım. Evet solcular (en azından son yıllarda liberalleşmeyenler) yabancı sermayenin ülkelerine girip talan etmesine karşıydılar. Ancak solcular aynı zamanda yerli sermayenin de talanına karşıydılar. Bu talan ister altın madenciliği adı altında olsun isterse kamuya ait kuruluşların- Özelleştirme adı altında ucuza kapatılması biçiminde olsun. Ancak madem ki konu sayın Öygür'ün de söz ettiği gibi teknik bir sorundur o halde böyle siyasal bir ifadenin burada kullanılmasının amacı nedir? Şöyle bir mesaj vermek mi düşünülmekte-

dir: "Görüyorsunuz siyanürle altın işletmeciliğine bir güvenilmez medya karşı çıkmaktadır bir de şu eski tüfekler, yani dinazorlar, O halde bu zırvalan bir kenara bırakalım ve işimize bakalım," Eğer saym Öygür kendi siyasal tercihlerini tartışmak istiyorduysa (bu onun en doğal hakkıdır) bunu açıkça yapmalıydı, Yoksa siyanür konusunun arkasına saklanarak, teknik bir sorunu tartıştığını iddia ederek değil.

Yine hemen devamla, madencilikğin ülke ekonomisi için ne kadar önemli olduğundan ve altın ithal ederek ne kadar büyük bir döviz kaybettiğimizden söz edilerek siyanürle altın madencilikğinin yapılması durumunda ülkenin büyük bir zarar göreceği belirtilmektedir. Yine burada sayın Kazancı'nın yazısına başvurmanın yararlı olduğunu düşünüyorum.

Dünyanın en büyük altın üreticisi olan Güney Afrika Dünya altın üretiminin % 30'unu tek başına karşılayan Güney Afrika, sadece hammadde üreticisi konumunda, Güney Afrika, en büyük altın üreticisi olmasına rağmen yeterince kar edemiyor, yani ülkemizde sadece büyük miktarda altın üretilmesi, ülkenin bundan büyük gelirler karşılayacağı anlamına gelmiyor. Güney Afrika bunun en güzel örneği, (sayfa 9)

Gerçekten de, sayın Öygür hem sayın Kazancı'nın görüşlerine bir yanıt verse hem de söz konusu altının ülke ekonomisine ne kadar katkısı olacağını bize daha ayrıntılı olarak anlatsa.

Öte yandan ülkemizi bu kadar

çok düşünüyoruz da ülke ekonomik ve siyasal olarak uluslararası sermaye eliyle (hani şu solcu dinazorların karşı** çıktığı yabancı sermaye) sömürgeleştirilmeye çalışılırken bu ulusal bilinç nereye gidiyor? Tabii asıl amaç ülkenin zenginliğinden ziyade siyanürle altın, madencilikğine bizleri ikna edebilmek için çeşitli "yöntemler" kullanmak değilse. Bu arada çok sık baş vurulan "vatan-millet" edebiyatının da kullanılması beklenemezdi. Ancak çelişkili iki ifadenin (yabancı sermaye ve vatan-millet edebiyatı) peş peşe kullanılması okurun dikkatini çekmek isterim.

Görüldüğü gibi, sayın Öygür bilimde propaganda ve edebiyatın kullanılmasına karşıyken ve tamamıyla nesnel bir dilin mümkün olduğuna inanırken (sanırım bu yargım yanlış değildir) kendisi edebiyattan kaçınmamaktadır. Kısacası, nesnel dilden vaz geçerek herkes gibi (benim de yazımın başından beri yaptığım gibi) edebiyat yapmaktadır. Bu nedenle demeliydi ki, "Ben siyanürle altın madencilikğinin zararlı olduğuna inanmıyorum. Bu konuda lehte ve aleyhte ve aynı değerde görüşler vardır. Ancak ben zararsızlığa inandığım için diğer insanları inandırmak için teknik dille birlikte edebi bir dil kullanmaktan kaçınmadım,"

Bu durumda diyeceğim şudur; bu sorun teknik bir sorun değil insanı doğrudan ilgilendiren bir sorundur, Bu nedenle, bu işletmeden zarar görmesi olasılığı olan Bergamalılar gibi halkın her kesi-

minin kendi görüşünü söylemek ve bu konuda baskı grubu oluşturmak hakkına "siz anlamazsınız bu teknik bir sorundur" diyerek karşı çıkılmamalıdır. Bilimci sorumluluğuyla, amigo gibi değil, halk bilgilendirilmiştir. Bu arada da şu soruya samimi bir yanıt verilmelidir: Madenler insanlar için midir yoksa insanlar madenler için mi? Bu basit bir halk dalkavukluğu olarak anlaşılmalıdır çünkü tüm insanlar kendilerini ve gelecek nesilleri yakından ilgilendiren tüm konularda söz söyleme ve karar verme hakkına sahiptirler. Anadolu'nun bu köylüleri yıllar önce kendi köy ve kasabalarına fabrika yapılırken bugün dernek yaptıklarında onları alkışlayan ve ne kadar ileri görüşlü olduklarını! söyleyenlerin aynı köylülerin bugün siyanürlemeye karşı çıktıklarında onları cahillikle suçlamaları samimiyetsizliktir, Teknik insanlar ya tarafsız olmalı ya da halktan yana tavır koymalıdır. Bunun ilk adımını da doğal çevrenin kirlenmesinden doğrudan etkilenenlerin sözüne kulak vermektir. Kendilerinin ve çocukların siyanürle altın işletilen bir kasabada, bir termik santralin ya da çimento fabrikasının yakınında yaşamaya razı olup olmayacaklarını düşünmelidirler. Ya da dürüstçe akıllarından geçeni söylemelidirler: "Ey Bergama'nın ve Gökova'nın sakinleri, siz bu riski alın, alın ki ben de ülkenin artan refahından daha fazla pay alabileyim."